

دکتر بیدا میرحسینی؛ جامعه شناس و عضو هیات علمی دانشگاه قزوین

صلح و حضور معنادار زنان- به مناسبت روز جهانی صلح

صلح به عنوان یکی از بنیادی ترین نیازهای بشر و نیز بدیهی ترین حق هر انسانی و به عنوان محور اصلی توسعه و پایداری اجتماعی و سیاسی از مواردی است که متأسفانه در هزارتوی لفاظی ها و ادبیات صقیل تبدیل به گم گشته ای پنهان و غیر قابل دسترس گردیده است. در جهان امروز، با وجود پیشرفت های تکنولوژیک و اقتصادی و با فعالیت های گسترده در راستای گسترش صلح و نیز ضرورت پرداختن به آن، شوربختانه خشونت های مسلحانه، نابرابری های اجتماعی و اقتصادی، بحران های محیط زیستی و بی ثباتی سیاسی همچنان تهدیدی جدی برای صلح و امنیت جهانی به شمار می روند و در میان شرایط آشفته جهان، برخی کشورها و یا برخی زیستمدان همچون اقلیت های قومی، دگراندیشان، زنان و ...، در وضعیت ناعادلانه تری به سر می برند که اصولاً هر گونه شاخصه صلح در این بسترهای نابرابر، را تهی از معنا می کند. به زبان ساده و بدون پیچیدگی کلامی، هر جا که نان بر سفره مردم نباشد، قومیت ها در آرامش زندگی نکنند، طبقات مختلف اجتماعی از حقوق برابر برخوردار نباشند، آزادی بیان نباشد، چشم انداز اکنون و آینده مردم در ابهام باشد، حقوق شهروندی رعایت نگردد، زنان از حقوق بدیهی انسانی محروم باشند، دگراندیشان در حصار دیوارها گرفتار و نیز بسیاری ناکامی های دیگر؛ به معنای این است که ما زیستی بدون صلح را تجربه می نماییم با انواع خشونت های ساختاری، فرهنگی، اقتصادی و...

در میان تمامی زمینه های نقض حقوق بشر و نادرستیایی به صلح، مقوله زنان به دلیل مواجه گسترده با نابرابری ها، تناقضات ساختاری، محرومیت های آشکار و پنهان، قوانین و عرف غیر قابل انعطاف، مرزهای فرهنگی محدود کننده و مناسبات اجتماعی نا برابر از ضروری ترین مقوله هایی هستند که باید به کرات در مورد آن صحبت کرد و اگرچه تجربه جهانی نشان می دهد که زنان نقش کلیدی در فرآیندهای صلح و ثبات اجتماعی دارند و می توانند به عنوان عاملان تغییر اجتماعی عمل کنند و با تجربه متفاوتی از خشونت، تبعیض و محرومیت روبرو بوده و هستند که آن ها را به بازیگران مؤثر در فرآیندهای صلح تبدیل می کند اما همچنان سنگینی بار تبعیض و نابرابری و خشونت را در عرصه های مختلف بر دوش می کشند.

بر اساس گزارش سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۲۳، چهار نفر از هر ده نفر که در نتیجه جنگ ها جان خود را از دست داده اند، زن بودند. در جنگ اخیر غزه، نزدیک به ۷۰٪ از قربانیان تأیید شده سازمان ملل متحد، زنان و کودکان بودند و بر اساس گزارش دفتر حقوق بشر، بیش از 28000 زن و دختر در غزه از زمان آغاز جنگ جان خود را از دست داده اند(اگرچه آمارهای منتشره ارقام متفاوت را بیان می کنند). در افغانستان، پس از بازگشت طالبان به قدرت در سال ۲۰۲۱، زنان از بسیاری از حقوق خود محروم شده اند. بر اساس گزارش دفتر حقوق بشر سازمان ملل زنان افغان با محدودیت های شدیدی در زمینه های آموزش، اشتغال، آزادی های مدنی و بیان مواجه هستند و این وضعیت تأسف بار شامل بسیاری زنان در کشورهای مختلف می گردد.

با تمام هجمه های وسیع و مرزبندی ها و محدودیت های خرد و کلان برای زنان، مشارکت و همراهی آنها در تصمیم گیری ها و جنبش های مدنی در راستای گسترش صلح، دادخواهی، تغییر قوانین، خاتمه دادن به بحران ها، جنگ ها و خشونت ها، می تواند تعادل قدرت اجتماعی را بهبود دهد و روندهای خشونت آمیز را کاهش دهند که از نمونه های آن می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

حضور مدنی و فعالانه زنان ایران بویژه از دوران مشروطه به بعد و در طی چند دهه اخیر در راستای جنبش های برابری خواهانه، فعالیت های گسترده مدنی در مسیر مطالبه گری های پایدار(جنبش زن، زندگی، آزادی)(جنبش مادران دادخواه) و ...

لیبریا و جنبش زنان به رهبری لیما گبوی با نقش کلیدی در پایان دادن به جنگ داخلی و برقراری صلح

تشکیلات خودجوش زنان آرژانتینی تحت عنوان مادران گمنام در راستای افشای ناپدید شدن های بیشمار در دوران دیکتاتوری نظامی

موج دوم و سوم جنبش های زنان در ایالات متحده با پیشتازی بتی فریدان، گلودا میلک، تارا واشنگتن، ریبا گاتلین و جمعی دیگر در راستای مبارزه برای حقوق قانونی، حق اشتغال، آموزش و آزادی های فردی و تمرکز بر مسائل جنسیتی در فرهنگ و رسانه

جنبش های جهانی محیط زیستی در راستای فعالیت های آگاهی بخشی و تغییر رفتار جوامع و نیز سیاست های اشتباه دولت ها با رهبری آنیکا مک دانلد و کتی لیبو و زنان بیشمار دیگر.

در فلسطین و لبنان گروه های زنان با فعالیت های مدنی و آموزشی و تلاش در ایجاد فضاهای گفت وگو و تعامل به منظور کاستن میزان خشونت های جنگ...

متن کامل:

<https://cutt.ly/FrMnT63I>

باز نشر : ایران فردا